

پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای و مالکیت فکری



بنابراین حمایت حقوقی از مالکیت فکری، یک زیرساخت مهم و اساسی برای ایجاد توسعه زیست‌بوم فناوری و نوآوری محسوب می‌شود.

در پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای «آیین‌نامه مالکیت فکری و تجاری‌سازی» تهیه، تدوین، تصویب و ابلاغ شده است که سهم مالکیت ذی‌نفعان در توسعه هر محصول یا خدمت را تعیین می‌کند و زمینه تجاری‌سازی محصولات و خدمات را فراهم می‌سازد. در کنار آن شیوه‌نامه حمایت از مالکیت فکری و ثبت اختراع داخلی و خارجی نیز تهیه، تدوین و تصویب شده که بر مبنای آن «کمیته تخصصی داوری و ارزیابی اختراعات» فعال است. امید آن‌که این اقدامات دستاوردهای ارزشمندی برای کشور در حوزه هسته‌ای به دنبال داشته باشد.



آنچه در مالکیت فکری

مورد حمایت قرار

می‌گیرد، نه ایده و فکر

و نه محمل اثر فکری

است. چیزی که مورد

حمایت واقع می‌شود،

محصول تلاش فکری

پدیدآورنده است

فکری مورد حمایت قرار می‌گیرد، نه ایده و فکر و نه محمل اثر فکری است. چیزی که مورد حمایت واقع می‌شود، محصول تلاش فکری پدیدآورنده است که به نحوی از انحا (اختراع، کتاب، مقاله و...) ابراز شده است. این محصول ممکن است مادی و ملموس نباشد اما متعین است و هویتی مستقل دارد و از این رو مصداقی از مصادیق «عین» به شمار می‌رود. بنابراین حق پدیدآورنده بر اثر فکری نیز حقی است عینی و مالکیت محسوب می‌شود و قانون‌دار می‌شود.

این مالکیت رابطه حقوقی میان شخص پدیدآورنده با موضوع مالکیت نیست، بلکه رابطه حقوقی میان شخص پدیدآورنده با تمام اشخاص دیگر در خصوص موضوع مالکیت را مشخص می‌کند.

حق مالکیت فکری ریشه در دوران باستان دارد اما نظام مالکیت فکری با ویژگی‌ها و آثار گسترده آن خاص جامعه مدرن است. آنچه آثار فکری را از اشیای مادی متمایز می‌سازد، ویژگی غیرمادی و غیرملموس بودن آنهاست، ولی این خصیصه مانع از تلقی این آثار به عنوان مال نیست.

برای تحقق مالکیت و ارزش اقتصادی اشیا، وجود دو عنصر «فایده‌مندی» و «کمیابی» ضروری است. عنصر «کمیابی» در مورد آثار فکری به صورت طبیعی وجود ندارد و تنها حمایت قانونی از این آثار است که موجب تحقق کمیابی به صورت مصنوعی می‌شود. این ساختگی کمیابی در کنار سودمندی، ارزش اقتصادی آثار و تلقی آنها به عنوان «مال» را ایجاد می‌کند. آنچه در مالکیت